

### บทที่ 3

### วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การดำเนินการทดลอง
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

#### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชา ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จังหวัดชลบุรี ที่มีคะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออกต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 จำนวน 21 คน และสมัครใจเข้าร่วมการทดลองทั้งหมด ผู้วิจัยทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) มาจำนวน 16 คน สุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน ซึ่งการเลือกกลุ่มตัวอย่างมีวิธีการ ดังนี้

1.1 นำแบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออกไปทดสอบกับนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จังหวัดชลบุรี จำนวน 64 คน

1.2 นำคำตอบของนักศึกษามาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

1.3 คำนวณค่าของคะแนนที่ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 21 คน เป็นกลุ่มประชากร แล้วสอบถามความสมัครใจในการเข้าร่วมการทดลอง ซึ่งนักศึกษาทั้งหมด 21 คน สมัครใจที่จะเข้าร่วมในการทดลองครั้งนี้

1.4 สุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับสลากกับนักศึกษาที่สมัครใจเข้าร่วมการวิจัย จำนวน 16 คน

1.5 สุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับสลากเพื่อแยกกลุ่มทดลอง จำนวน 8 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 8 คน

1.6 กลุ่มทดลอง จำนวน 8 คน เข้าร่วมโปรแกรมฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกโดยใช้เทคนิคแม่แบบ

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออก
2. เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง โปรแกรมฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกโดยใช้

เทคนิคแม่แบบ

### การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออก

1.1 การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ปรับใช้แบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออกของพัคตรวิไล พุ่มน้ำเย็น (2542) ลักษณะแบบวัดเป็นแบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักศึกษาซึ่งครอบคลุมพฤติกรรม 4 ด้าน จำนวน 40 ข้อ

1.2 ผู้วิจัยสร้างแบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออก เป็นคำถามให้เลือกตอบแบบมี 3 ตัวเลือก โดยข้อคำถามเป็นสถานการณ์เกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรมกล้าแสดงออกทั้ง 4 ด้าน จำนวน 40 ข้อ

1.3 นำแบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออกไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน (ภาคผนวก ก) ตรวจสอบพิจารณาข้อความในแบบวัดที่สร้างขึ้นสามารถวัดได้ตรงตามลักษณะพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่ต้องการจะวัด แล้วนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

1.4 นำแบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออกไปให้ประธานและกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจแล้วนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะ

1.5 ผู้วิจัยนำแบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออกไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่มีคุณสมบัติเหมือนกลุ่มตัวอย่างแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551

1.6 นำแบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออก (ภาคผนวก ก) ไปใช้กับนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 64 คน แล้วนำแบบวัดมาตรวจให้คะแนน

เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยวิธีการหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ .20 ขึ้นไป ได้แบบวัดทั้งหมดจำนวน 36 ข้อ

### ลักษณะของแบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออก

แบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออก มีจำนวน 36 ข้อ เป็นแบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักศึกษา โดยแบ่งลักษณะพฤติกรรมในการวัดเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. การแสดงถึงสิทธิอันพึงมีพึงได้ของคนที่ไม่เป็นการล่วงละเมิดหรือก้าวล้ำสิทธิของผู้อื่น เป็นการแสดงออกถึงสิทธิของตนเองที่จะแสดงออกถึงความรู้สึกอย่างตรงไปตรงมาและจัดการกับความคับข้องใจของตนเองได้ในวิถีทางที่เหมาะสม เป็นการแสดงถึงความต้องการที่แท้จริง จำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1-10
2. การกล่าวคำปฏิเสธที่จะทำตามคำสั่ง หรือคำขอร้องที่ไร้เหตุผลอันสมควรของผู้อื่น เป็นการแสดงพฤติกรรมออกมาอย่างอิสระที่จะเลือกตัดสินใจด้วยตนเองอย่างมีเหตุผล ในการกล่าวคำปฏิเสธหรือคำขอร้อง และเรียนรู้ที่จะควบคุมตนเองในเหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่าง ๆ จำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 11-20
3. การกล่าวคำขอร้อง หรือออกคำสั่งที่มีเหตุผลอันสมควรแก่ผู้อื่น เป็นการแสดงพฤติกรรมออกมาอย่างอิสระที่จะเลือกตัดสินใจด้วยตนเองอย่างมีเหตุผลในการกล่าวคำขอร้องหรือออกคำสั่งที่มีเหตุผลอันสมควรแก่ผู้อื่น และเรียนรู้ที่จะควบคุมตนเองในเหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่าง ๆ จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ ข้อ 21-27
4. การแสดงความรู้สึกทางบวก และทางลบออกมาเพื่อให้ผู้อื่นทราบอย่างถูกต้องเหมาะสมแก่กาลเทศะอย่างจริงใจและอย่างตรงไปตรงมา เป็นการแสดงพฤติกรรมออกมาอย่างอิสระที่จะเลือกตัดสินใจด้วยตนเองอย่างมีเหตุผลในการแสดงความรู้สึกทั้งทางบวก และทางลบออกมาเพื่อให้ผู้อื่นทราบอย่างถูกต้องเหมาะสมแก่กาลเทศะอย่างจริงใจ และอย่างตรงไปตรงมา และเรียนรู้ที่จะควบคุมตนเองในเหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่าง ๆ จำนวน 9 ข้อ ได้แก่ ข้อ 28-36

โดยในแบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่นำไปใช้กับนักศึกษาได้ทำการสลับข้อไม่ได้เรียงตามด้านต่าง ๆ ทั้ง 4 ด้าน และแบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออกมีลักษณะเป็นสถานการณ์เพื่อให้นักศึกษาศึกษาว่าจะแสดงพฤติกรรมหรือมีการกระทำอย่างไรในสถานการณ์นั้น ๆ โดยในแต่ละข้อคำถามจะมีคำตอบที่เป็นตัวเลือกที่แสดงถึงพฤติกรรมการแสดงออกดังนี้ คือ

1. พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก
2. พฤติกรรมก้าวร้าว
3. พฤติกรรมกล้าแสดงออก

โดยให้นักศึกษาพิจารณาข้อคำถามที่เป็นสถานการณ์รายข้อ ซึ่งแต่ละข้อให้เลือกคำตอบที่ตรงกับพฤติกรรมหรือการกระทำจริง ๆ ของนักศึกษาเพียงคำตอบเดียว

ตัวอย่าง แบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออก

(0) ถ้านักศึกษาลืมอุปกรณ์ในการเรียนตามที่อาจารย์สั่งให้นำมา แล้วมีเพื่อนในกลุ่มคนหนึ่งพูดว่า “เธอนี้แย่มาก ไม่มีความรอบคอบ และไม่มีความรับผิดชอบเอาเสียเลย นักศึกษาจะตอบว่าอย่างไร

ก. “จริงด้วย เราเป็นคนที่แย่มากและไม่มีความรับผิดชอบเหมือนที่เธอพูดเลย”

ข. “บางครั้งคนเราก็มีโอกาสดูแลกันได้ เรื่องแค่นี้ไม่ถึงว่าแย่มากหรอก”

ค. “เธอนั่นแหละที่แย่มาก นิสัยไม่ดี เรื่องแค่นี้ไม่น่าจะเอามาต่อว่ากันได้ขนาดนี้”

(0) เมื่อนักศึกษาไปเที่ยวทะเลกับเพื่อน ๆ เพื่อนของนักศึกษาชวนว่ายน้ำ นักศึกษาว่ายน้ำไม่เป็น นักศึกษาจะบอกกับเพื่อนอย่างไร

ก. ทำเป็นไม่ได้ขึ้นที่เพื่อนชวน

ข. พูดว่า “ฉันว่ายน้ำไม่เป็น ขอไปเดินเล่นดีกว่าจ๊ะ”

ค. พูดว่า “ไม่เห็นน่าสนุกเลย ฉันไปเดินเล่นดีกว่า”

เกณฑ์การให้คะแนน แบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออกจำนวน 36 ข้อ ๆ ละ 1 คะแนน

คะแนนเต็ม 36 คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนมีเกณฑ์ดังนี้

ข้อคำถามที่ตรงกับพฤติกรรมกล้าแสดงออกให้คะแนน 1 คะแนน

ข้อคำถามที่ตรงกับพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกให้คะแนน 0 คะแนน

ข้อคำถามที่ตรงกับพฤติกรรมก้าวร้าวให้คะแนน 0 คะแนน

แบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออกมีลักษณะ เป็นสถานการณ์เพื่อให้นักศึกษานักศึกษาจะแสดงพฤติกรรมหรือมีการกระทำอย่างไรในสถานการณ์นั้น ๆ โดยให้นักศึกษาพิจารณาข้อคำถามเป็นรายข้อ ซึ่งแต่ละข้อมีคำตอบที่ตรงกับพฤติกรรมหรือการกระทำจริง ๆ ของนักศึกษาเพียงข้อเดียว

2. โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มโดยใช้เทคนิคแม่แบบ มีขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการให้คำปรึกษากลุ่มโดยใช้เทคนิคแม่แบบ จากงานวิจัย เอกสารตำรา และบทความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย

2.2 สร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มโดยใช้เทคนิคแม่แบบให้สอดคล้องกับ ความมุ่งหมายของการศึกษาครั้งนี้

2.3 นำโปรแกรมที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข นำโปรแกรมที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน (ภาคผนวก ก) ตรวจสอบ และนำโปรแกรมมาปรับปรุงแก้ไข

2.4 นำโปรแกรมที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาอื่น ๆ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จ.ชลบุรี ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 8 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมกับภาษาที่ใช้วิธีดำเนินการ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งก่อนนำไปใช้จริง

2.5 นำโปรแกรมที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว (ภาคผนวก ข) ไปดำเนินการวิจัยต่อไป

### การดำเนินการทดลอง

#### แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Design) โดยใช้แบบแผนการวิจัยเชิงทดลองสองตัวประกอบแบบวัดซ้ำหนึ่งตัวประกอบ (Two-factor Experimental with Repeated Measures on One Factor) (Winer, Brown & Michaels, 1991) ซึ่งมีแบบแผนการทดลองดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3-1 แบบแผนการทดลอง

|    |    |     |    |     |    |
|----|----|-----|----|-----|----|
|    | B1 | ... | B2 | ... | B3 |
| A1 | G1 | ... | G1 | ... | G1 |
| A2 | G2 | ... | G2 | ... | G2 |

ความหมายของสัญลักษณ์

A1 การให้คำปรึกษากลุ่มโดยใช้เทคนิคแม่แบบ

A2 วิธีการปกติ

B1 ระยะก่อนการทดลอง

B2 ระยะหลังการทดลอง

B3 ระยะติดตามผล

G1 กลุ่มทดลองที่ได้รับวิธีการ A1

G2 กลุ่มควบคุมที่ได้รับวิธีการ A2

## วิธีดำเนินการทดลอง

### 1. ระยะก่อนการทดลอง

1.1 นำแบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออกไปวัดกับนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จังหวัดชลบุรี จำนวน 64 คน

1.2 พิจารณาคัดเลือกนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จังหวัดชลบุรี จำนวน 64 คน ที่มีคะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่มีค่าของคะแนนที่ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา ได้นักศึกษาจำนวน 21 คน เป็นกลุ่มประชากรสอบถามความสนใจในการเข้าร่วมการทดลอง หลังจากนั้นผู้วิจัยทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลากให้เหลือจำนวน 16 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่ง เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน พร้อมทั้งเก็บคะแนนจากการตอบแบบวัดครั้งแรก (Pretest) ในวันศุกร์ที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551

### 2. ระยะทดลอง

2.1 กลุ่มทดลอง จำนวน 8 คน เข้าร่วมโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออก โดยใช้เทคนิคแม่แบบ สัปดาห์ละ 4 วัน วันละ 1 ชั่วโมง ในเวลาที่ว่างตรงกัน รวมทั้งสิ้น 12 ครั้ง ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ระหว่างวันที่ 22 พฤศจิกายน-วันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2551

โปรแกรมที่ 1 วันเสาร์ที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 เวลา 13.00 น. - 14.00 น.

โปรแกรมที่ 2 วันอาทิตย์ที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 เวลา 13.00 น. - 14.00 น.

โปรแกรมที่ 3 วันจันทร์ที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 เวลา 13.00 น. - 14.00 น.

โปรแกรมที่ 4 วันพุธที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 เวลา 13.00 น. - 14.00 น.

โปรแกรมที่ 5 วันศุกร์ที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 เวลา 13.00 น. - 14.00 น.

โปรแกรมที่ 6 วันเสาร์ที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 เวลา 13.00 น. - 14.00 น.

โปรแกรมที่ 7 วันอาทิตย์ที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 เวลา 13.00 น. - 14.00 น.

โปรแกรมที่ 8 วันจันทร์ที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2551 เวลา 13.00 น. - 14.00 น.

โปรแกรมที่ 9 วันพุธที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2551 เวลา 13.00 น. - 14.00 น.

โปรแกรมที่ 10 วันเสาร์ที่ 6 ธันวาคม พ.ศ. 2551 เวลา 13.00 น. - 14.00 น.

โปรแกรมที่ 11 วันอาทิตย์ที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2551 เวลา 13.00 น. - 14.00 น.

โปรแกรมที่ 12 วันอังคารที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2551 เวลา 13.00 น. - 14.00 น.  
กลุ่มควบคุม ได้รับการสอนโดยวิธีปกติ

### 3. ระยะหลังการทดลอง

เมื่อสิ้นสุดการทดลองแล้ว ผู้วิจัยให้นักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตอบแบบ  
วัดพฤติกรรมกล้าแสดงออกอีกครั้งหนึ่ง เพื่อเป็นการทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) ในวัน  
อังคารที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2551

### 4. ระยะติดตามผล

หลังการทดลอง 3 สัปดาห์ ผู้วิจัยให้นักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตอบแบบ  
วัดพฤติกรรมกล้าแสดงออกอีกครั้งหนึ่ง เพื่อเป็นการติดตามผล (Follow up) ในวันที่ 29  
ธันวาคม พ.ศ. 2551

### 5. นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรม  
SPSS/PC : Statistical Packages for Social Sciences และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้  
การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำประเภทระหว่างกลุ่มหนึ่งตัวแปรและภายในกลุ่ม  
หนึ่งตัวแปร (Repeated - Measures Analysis of Variance: One Between - Subjects Variable and  
One Within - Subjects Variable) (Howell, 2007) และทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีทดสอบ  
รายคู่แบบ Newman - Keuls Procedure